

TARTUNTATAUTILAIN 58 §:N MUKAINEN PÄÄTÖS ITÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIKASTON TOIMIALUEELLE

ASIAN TAUSTAA

Maailman terveysjärjestö WHO julisti koronavirusepidemian pandemiaksi 11.3.2020. Koronavirus on yleisvaarallinen tartuntatauti, johon ei toistaiseksi ole tehoavaa spesifistä lääkehoitoa. Valtioneuvosto antoi 16.3.2020 ensimmäisen suosituksen, jonka mukaan julkisia kokoontumisia rajoitetaan uuden koronaviruksen aiheuttaman infektion (covid-19) leviämisen ehkäisemiseksi. Koronavirusrokotukset alkoivat Suomessa rajatuille ryhmille joulukuun lopussa 2020. Tilanteessa, jossa rokotteiden saatavuus on ollut rajoitettua, on huhtikuun puoliväliin 2021 mennessä hieman yli viidesosa väestöstämme saanut ainakin ensimmäisen rokotuksen. Virus kiertää edelleen sekä Suomessa että laajasti muualla maailmassa. Uusia, muuntuneita covid-19 viruksen muotoja on tunnistettu mm. Iso-Britanniassa ja Etelä-Afrikassa ja Brasiliassa. Nämä uudet muodot leviävät aiempaa muotoa selvästi tehokkaammin, aiheuttaen merkittävän uhan epidemian uudelleen pahenemiselle ja terveydenhuollon kantokyvylle.

Itä-Suomen aluehallintovirasto on 17.3.2020 – 29.3.2021 antamallaan päätöksillä tehnyt tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukaiset rajoituspäätökset koskien yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten järjestämistä. Sosiaali- ja terveysministeriö on suosittanut ohjauskirjeissään 1.3.2021 (VN/5229/2021) Itä-Savon ja 5.3.2021 (VN/5896/2021) Etelä-Savon ja 8.4.2021 myös Pohjois-Karjalan (VN/9358/2021) alueilla epidemiavaiheen tason 2 mukaisten rajoitustoimenpiteiden käyttöönoton. Sosiaali- ja

ITÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIKASTO

postiosoite: PL 2, 13035 AVI

käyntiosoite: Raatihuoneenkatu 5, 13035 AVI

puh. 0295 016 800

kirjaamo.ita@avi.fi

www.avi.fi

Joensuun toimipaikka

Torikatu 36

Kuopion toimipaikka

Hallituskatu 12-14

terveysministeriö kehottaa vahvistamaan tason 2 toimenpiteet 30.4.2021 saakka.

Aluehallintovirasto on 17.3.2021 antamallaan päätöksellä (ISAVI/2038/2021) kieltänyt tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin nojalla Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan sairaanhoitopiirien kuntien alueella kaikki sisä- ja ulkotiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset, joihin osallistuu yli 20 (kaksikymmentä) henkilöä. Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan sairaanhoitopiirien kuntien alueella voidaan kuitenkin sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa järjestää yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia, joihin osallistuu alle 20 (kaksikymmentä) henkilöä edellyttäen, että turvallisuus niissä voidaan varmistaa noudattaen opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveystieteiden tutkimuskeskuksen 21.9.2020 antamaa ja 22.2.2021 päivittämää ohjetta (liite 1). Päivitetyissä ohjeissa on kuvattu 22.2.2021 voimaan tulleen tartuntatautilain 58 c §:n mukaiset lakisääteiset velvollisuudet, jotka koskevat tilaisuuksien ja kokousten järjestämisestä vastaavaa. Määräys on voimassa ajalla 23.3.2021–22.4.2021.

Aluehallintovirasto on 29.3.2021 antamallaan päätöksellä (ISAVI/2390/2021) kieltänyt Etelä-Savon ja Itä-Savon sairaanhoitopiirien kuntien alueella kaikki sisä- ja ulkotiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset, joihin osallistuu yli kuusi (6) henkilöä. Sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa voidaan järjestää yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia, joihin osallistuu alle kuusi (6) henkilöä edellyttäen, että turvallisuus niissä voidaan varmistaa noudattaen opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveystieteiden tutkimuskeskuksen 21.9.2020 antamaa ja 22.2.2021 päivittämää ohjetta (liite 1). Määräys on voimassa ajalla 1.4.-22.4.2021.

KUULEMINEN

Kuuleminen olisi saattanut vaarantaa tämän päätöksen tarkoituksen toteutumisen, ja siitä johtuva viivästyminen olisi aiheuttanut huomattavaa haittaa ihmisten terveydelle ja

yleiselle turvallisuudelle, minkä vuoksi hallintolain (434/2003) 34 §:n 2 momentin 4 kohdan nojalla asiassa ei ole suoritettu kuulemista.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU JA PERUSTELUT

Määräys

Itä-Suomen aluehallintovirasto kieltää tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin nojalla Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymän sekä Pohjois-Savon ja Etelä-Savon sairaanhoitopiirien kuntien alueilla yli 20 henkilön yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten järjestäminen sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa. Mainituissa tiloissa voidaan kuitenkin järjestää yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia, joihin osallistuu enintään 20 henkilöä, jos turvallisuus niissä voidaan varmistaa noudattaen opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen 21.9.2020 antamaa ja 22.2.2021 päivittämää ohjetta (liite 1). Päivitetyissä ohjeissa on kuvattu 22.2.2021 voimaan tulleen tartuntatautilain 58 c §:n mukaiset lakisäätteiset velvollisuudet, jotka koskevat tilaisuuksien ja kokousten järjestämisestä vastaavaa.

Itä-Suomen aluehallintovirasto kieltää tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin nojalla Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntien alueilla yli kuuden (6) henkilön yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten järjestäminen sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa. Mainituissa tiloissa voidaan kuitenkin järjestää yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia, joihin osallistuu enintään kuusi henkilöä, jos turvallisuus niissä voidaan varmistaa noudattaen opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen 21.9.2020 antamaa ja 22.2.2021 päivittämää ohjetta (liite 1). Päivitetyissä ohjeissa on kuvattu 22.2.2021 voimaan tulleen tartuntatautilain 58 c §:n mukaiset lakisäätteiset velvollisuudet, jotka koskevat tilaisuuksien ja kokousten järjestämisestä vastaavaa.

Määräykset ovat voimassa ajalla 23.4-22.5.2021.**Perustelut**

Tartuntatautilain 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on ehkäistä tartuntatauteja ja niiden leviämistä sekä niistä ihmisille ja yhteiskunnalle aiheutuvia haittoja.

Tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukaan, kun laajaa tartunnan vaaraa aiheuttava yleisvaarallinen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäilty tartuntatauti on todettu tai sen esiintyminen on perustellusti odotettavissa, aluehallintovirasto voi päättää alueellaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden, oppilaitosten, päiväkotien, asuntojen ja vastaavien tilojen sulkemisesta sekä yleisten kokousten tai yleisötilaisuuksien kieltämisestä, jos kyseisten rajoitusten tekeminen on tarpeen usean kunnan alueella. Edellytyksenä on lisäksi, että toimenpide on välttämätön yleisvaarallisen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäillyn tartuntataudin leviämisen estämiseksi. Säännöksen 3 momentin mukaan edellä 1 momentissa tarkoitetut päätökset tehdään enintään yhden kuukauden ajaksi. Toimenpiteet on heti lopetettava, kun tartunnan vaaraa ei enää ole.

Tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n 1 momentin 14 kohdan mukaan uuden koronaviruksen aiheuttama infektio on yleisvaarallinen tartuntatauti.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) mukaan koronaviruksen aiheuttama tauti (covid-19) tarttuu ensisijaisesti pisaratartuntana, kun henkilö yskii tai aivastaa. Virus voi tarttua myös pinnoilta, joille on hiljattain päätyntä sairastuneen hengitystie-eritteitä. THL:n mukaan koronavirusinfektio aiheuttaa monille sairastuneille lievän taudinkuvan, mutta erityisesti iäkkäät ja muut riskiryhmiin

kuuluvat voivat saada vakavan taudin. Suomen väestöstä valtaosa on yhä altis tartunnalle, koska virus on uusi eikä väestössä ole siltä suojaavia vasta-aineita. Laajalla testaamisella, sairastuneiden eristämällä, tartuntaketjujen jäljittämällä ja altistuneiden karanteenilla voidaan osaltaan, mutta ei yksinomaan, estää taudin leviämistä. Rokotteiden rajallinen saatavuus hidastaa väestön rokotesuojan saavuttamista ja tilanteen saamista sitä kautta hallintaan.

Valtioneuvosto on periaatepäätöksellään 3.9.2020 puoltanut sosiaali- ja terveysministeriön tekemää toimintasuunnitelmaa hybridistrategian mukaisten suositusten ja rajoitusten toteuttamiseen covid-19-epidemian ensimmäisen vaiheen jälkeen (sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2020:26). Suunnitelmassa epidemian hallinnan lähtökohtana ovat paikallisten ja alueellisten viranomaisten tartuntatautilain mukaisesti tekemät toimet ja päätökset.

Toimintasuunnitelmassa kuvataan kolme epidemian vaihetta (perustaso, kiihtymisvaihe ja leviämisvaihe), joiden avulla suositusten ja rajoitusten tarvetta ja kohdentamista arvioidaan ja joita käytetään päätöksenteon tukena alueellisesti ja valtakunnallisesti. Valtioneuvosto on periaatepäätöksillään 23.10.2020, 22.12.2020 ja 26.1.2021 puoltanut hybridistrategian toimintasuunnitelman toimeenpanoon liittyvien ohjeiden ja suositusten täydentämistä. Toimintasuunnitelman täydennyksessä 26.1.2021 kuvataan epidemiavaiheiden lisäksi kolme toimenpidetasoa epidemian nopean kiihtymisen ja koko maata uhkaavan leviämisvaiheen estämiseksi eri tilanteissa:

Taso 1. nykyisen rajoitustason ylläpito ja kaikkien leviämisvaiheen toimenpiteiden toteuttaminen leviämisvaiheessa olevilla alueilla,

Taso 2. leviämisvaiheen toimenpiteiden määräaikaisen ja laajamittaisen käyttöönoton ohjaus,

Taso 3. poikkeusolojen ja liikkumisrajoitusten käyttöönotto

Toimintasuunnitelmaa on 26.1.2021 täydennetty epidemian kiihtymisen uhan, kotoperäisten tartuntojen leviämisen sekä joulukuusta 2020 alkaen havaittujen muuntovirusten aiheuttamien tartuntojen vuoksi. Yleistyessään uudet virusmuunnokset voivat aiheuttaa selvästi aiempaa nopeammin leviävän epidemian ja lisääntyneen tapausmäärän vuoksi vakavasti vaarantaa terveydenhuollon toimintakyvyn. Toimintasuunnitelman täydennyksessä 26.1.2021 on painotettu ennakoitua ja todettu, että toimenpiteiden on oltava epidemiologisesti perusteltuja. Kokoontumisrajoituksia asetettaessa huomioidaan epidemiologinen arvio taudin leviämisestä tilanteissa, joissa sosiaalisten kontaktien määrä on suuri.

Valtioneuvosto on 25.2.2021 (STM/2021/32) tehnyt periaatepäätöksen hybridistrategian toimintasuunnitelman täydennyksessä tarkoitetun tason kaksi käyttöön otosta. Tartuntatautilain muutos (147/2021), jolla lakiin lisättiin uudet tilapäiset toimivaltuudet epidemian leviämisen estämiseksi, tuli voimaan 22.2.2021. Tilapäiset valtuudet ovat voimassa 30.6.2021 saakka. Sosiaali- ja terveysministeriö on tämän lainmuutoksen johdosta 25.2.2021 päivittänyt toimintasuunnitelman osan 3 sekä sen liitteenä olevat 23.10.2020 annetut ministeriöiden toimenpidesuosituksukset eri epidemiavaiheisiin.

Sosiaali- ja terveysministeriö on 1.3.2021 (VN/5229/2021) antanut ohjauskirjeen koskien tason kaksi käyttöön ottoa ja siihen liittyviä rajoitustoimenpiteitä virusmuunnoksen ja epidemian leviämisen estämiseksi. Ohjauskirjeessä todetaan, että leviämisvaiheessa oleviksi arvioituilla ja rinnastettavilla alueilla on sosiaali- ja terveysministeriön näkemyksen mukaan välttämätöntä ottaa välittömästi käyttöön sen leviämisvaiheessa toteutettavaksi suositellut ohjauskirjeessä luetellut toimenpiteet. Lisäksi sosiaali- ja terveysministeriö katsoo perustelluksi suositella, että edellä kiihtymisvaiheessa oleviksi arvioituilla alueilla otetaan valtakunnallisen epidemiantorjunnan tehostamiseksi sekä epidemian leviämisen estämiseksi välittömästi käyttöön edellä leviämisvaiheessa

toteutettavaksi suositellut ohjauskirjeessä luetellut toimenpiteet. Ohjauskirjeissä 5.3.2021 (VN/5896/2021) ja 8.4.2021 (VN/9358/2021) nimetään uusia leviämisen- ja kiihtymisvaiheen alueita, joita tason 2 käyttöönotto koskee. Sosiaali- ja terveysministeriö kehottaa vahvistamaan edellä todetut toimenpiteet 30.4.2021 saakka.

Valtioneuvosto on todennut yhteistoiminnassa tasavallan presidentin kanssa Suomen olevan poikkeusoloissa koronavirustilanteen vuoksi. Valtioneuvosto päätti yleisistunnessaan 1.3.2021, että maassa vallitsevat valmiuslain 3 §:n 5 kohdassa tarkoitettut poikkeusolot.

Itä-Suomen aluehallintoviraston toimialueen sairaanhoitopiirit alue ovat olleet 25.3.2021 lähtien epidemian kiihtymisvaiheessa lukuun ottamatta perustasolla olevaa Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriä. Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymän alue siirtyi perustasolle 15.4.2021.

Koronavirus tarttuu varsinkin pitkäkestoisessa lähikontaktissa tehokkaasti. Jokainen voi omalla toiminnallaan hidastaa koronaviruksen leviämistä. Myös terveenä on tärkeää vähentää lähikontakteja voimakkaasti ja lievienkin koronavirustautiin sopivien oireiden ilmetessä on hakeuduttava heti testiin. Uusien virusmuunnosten tarttumista ihmisestä toiseen voidaan estää samoilla keinoilla kuin väestössä jo aiemmin esiintyvän koronaviruksen leviämistä.

Epidemiaa torjutaan tartuntatautilain nojalla ensisijaisesti paikallisin ja alueellisin toimenpitein. Epidemiatilanteen heikentymiseen on reagoitava nopeasti ja ennakoivasti ottamalla käyttöön tehokkaita ja epidemiologisesti tarkoituksenmukaisia lisätoimenpiteitä. Alueellisilla, oikea-aikaisilla ja riittävän kattavilla toimilla sekä tehokkaalla testauksella ja tartunnan jäljityksellä voidaan hillitä epidemian

leviämistä myös siinä tapauksessa, että kyseessä ovat muuntovirukset.

Epidemiologinen tilanne

WHO:n raportin mukaan 15.4.2021 mennessä maailmassa on todettu 136 508 474 varmistettua covid-19 tapausta mukaan lukien 2 944 827 kuolemaa.

THL:n tilannearvioraportin 14.4.2021 mukaan valtakunnallinen epidemiatilanne heikentyi merkittävästi helmikuun puolestavälistä alkaen. Uusien Covid-19-tapausten määrä on kuitenkin kääntynyt viimeisen neljän viikon aikana selvästi laskuun, mikä on hyvä merkki siitä, että Suomessa epidemia on toistaiseksi rauhoittumaan päin. Annetut suositukset ja rajoitukset sekä ravitsemisliikkeiden sulku ovat tuottaneet tulosta ja estäneet tartuntoja. Viikoittain ja päivittäin todettujen tartuntojen määrä lähestyy viime syksyn tilannetta. Tartuntoja todetaan edelleen niin paljon, että tilanne voi nopeastikin jälleen heiketä, jos ihmisten väliset kontaktit lisääntyvät merkittävästi ja tartunnat pääsevät leviämään väestössä vapaammin.

Viikolla 14 (ajalla 5.-11.4.) todettiin yhteensä 2 507 uutta Covid-19-tapausta, mikä on lähes 750 tapausta vähemmän kuin edellisellä viikolla. Viikon 14 tapausmäärä vastaa helmikuun alun tapausmäärää, aikaa ennen kuin epidemia lähti merkittävästi kiihtymään Suomessa. Sataatuhatta asukasta kohden uusia tartuntoja ilmaantui kahden viimeksi kuluneen viikon aikana 104, ja kahden niitä edeltävän viikon aikana 160.

Otettujen näytteiden määrä oli lievässä laskussa viikolla 14. Toisaalta myös positiivisten näytteiden osuus testatuista näytteistä on pienentynyt viimeisten neljän viikon ajan, viikolla 14 osuus oli noin 2,1 %.

Koko maassa uusien kotimaisten tartuntojen tartunnanlähde selvisi 73 %:ssa tartunnoista, missä on hieman nousua edellisviikkoon verrattuna. Viikolla 14 ulkomailta saatujen tartuntojen osuus oli hieman aiempaa enemmän: 4,4 %. Näistä

aiheutuneiden jatkotartuntojen osuus oli 1,4 % kaikista tartunnoista.

Maaliskuussa erikoissairaanhoidon ja tehohoidon tarve kasvoi. Viimeisen kahden viikon aikana sekä sairaanhoidon ja tehohoidon tarve on pienentynyt huomattavasti. Uusimpien ennusteiden mukaan erikoissairaanhoidon- ja tehohoitajaksojen määrä tulee todennäköisesti olemaan tulevina viikkoina edellisiä pienempi.

Epidemiatilannetta luonnehtivat suuret alueelliset erot tilanteen ollessa edelleen vaikein maan etelä- ja lounaisosissa. Tapausten ilmaantuvuus on kasvanut erityisesti Itä-Savon ja Päijät-Hämeen sairaanhoitopiirien alueilla. Ilmaantuvuus on edelleen suuri Helsingin ja Uudenmaan ja Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirien alueilla. Epidemiatilanne on kuitenkin helpottumassa valtaosassa sairaanhoitopiireistä.

THL:n tilannearvioraportin mukaan koko maassa uusien kotimaisten tartuntojen tartunnanlähde saatiin selvitettyä yli 70 %:ssa tapauksista. Selvitettyjen tartuntojen osuus on samaa luokkaa kuin edellisellä viikolla. Uusista tartunnoista lähes 40 % todettiin henkilöillä, jotka olivat tartunnan toteamishetkellä karanteenissa. Tämä osuus on kasvanut viime viikosta, jolloin karanteenissa olleilla todettiin noin kolmannes kaikista tartunnoista.

Koronavirusrokotukset etenevät hyvin kaikilla erityisvastuualueilla. THL:n rokotusrekisterin mukaan koronarokotteen saaneita oli 14.4.2021 koko maassa yhteensä 1 186 224 henkilöä eli 21,3 % on saanut vähintään ensimmäisen annoksen. Yli 80-vuotiaista ja 75–79-vuotiaista on rokotettu yli 85 %, ja 70–74-vuotiaista lähes 75 %. Arvioidaan, että koko maassa 70 vuotta täyttäneet olisivat saaneet yhden rokoteannoksen viikkoihin 15–16 mennessä. Rokotteiden arvioidaan vähentäneen sairaalahoitoa tarvetta Covid-19-tautiin sairastuneilla.

Muuntuneiden koronavirusten, eli virusvarianttien, aiheuttamat tartunnat ovat selvästi lisääntyneet ja tämä voi selvästi vahvistaa epidemian kiihtymistä sekä johtaa sairaala- ja tehohoidon merkittävään kuormittumiseen. Muuntuneista

koronaviruksista, ns. Britannian virusmuunnoksen B.1.1.7 osuus kaikista sekvensoiduista näytteistä on kansallisesti yli 50 prosenttia. Se on noussut tai nousemassa valtavirukseksi noin puolessa sairaanhoitopiireistä. Alueellisia eroja on: HUS:n alueella kyseisen variantin osuus sekvensoiduista löydöksistä on jo yli 70 prosenttia.

Muuntuneiden virusten osuuden kasvu selittää todennäköisesti osin epidemian voimakasta alueellista kiihtymistä maaliskuun aikana. Tutkimustiedon mukaan etenkin Britannian virusmuunnos leviää 30- 50 % aiempia virustyyppisiä nopeammin ja johtaa useammin sairaala- ja tehohoitoon sekä tautiin menehtymiseen. Virusmuunnos voi johtaa nykyisellä tapausmäärälläkin 30-40 %:n kasvuun sairaalahoidon tarpeessa. Lisäksi tapausmäärien kasvaessa tartunnanjäljitys voi merkittävästi viivästyä. Jos jatkotartuntoja ei saada viiveiden vuoksi estettyä, epidemia kiihtyy entisestään. Jäljityksen nopeus on avainasemassa myös virusvarianttien aiheuttamien tartuntaketjujen rajaamisessa.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselta saadun tiedon mukaan Etelä-Afrikan B.1.351- virusmuunnoksen osuus on viime viikkoina noussut 7 prosenttiin sekvensoiduista näytteistä. On viitteitä siitä, että myös tämä virusmuunnos tarttuu aiempaa helpommin. Tätä viruskanta on todettu erityisesti HUS-alueella, Itä-Savon sairaanhoitopiirissä, Kanta-Hämeessä, Pirkanmaalla ja Varsinais-Suomessa, mutta yksittäisinä löydöksinä myös muualla Suomessa. Varianttia on tavattu erityisesti ryppäissä, mutta viime viikkoina myös satunnaisotoksen näytteistä. Kyseinen variantti voi osittain väistää rokotuksen aikaan saadun immuniteetin ja sitä kautta rokotettu voi sairastua lievään infektiin, mikä voi osaltaan vaikeuttaa epidemiatilannetta.

Suomessa on ilmoitettu 12.4.2021 mennessä 3894 muuntuneen koronavirusen aiheuttamaa tapausta. Näistä 3475 on Britannian virusvarianttia, 418 Etelä-Afrikan virusvarianttia ja yksi niin sanottua Brasilian virusvariantti. On

viitteitä siitä, että Brasilian virusmuunnos P.1 saattaa olla muita kantoja tartuttavampi.

Epidemiatilanteen ja rajoitustoimenpiteiden tarpeen alueellinen arviointi

Aluehallintoviraston rajoituspäätösten tarkoituksena on tartuntatautilain 1 §:ssä säädetyin tavoin ennaltaehkäistä tartuntatautilanteen pahenemista. Joukkoaltistumisten ja taudin leviämisen riski on erityisen suuri kaikissa tilanteissa, joissa suuri joukko ihmisiä kokoontuu ja voi päätyä lähikontakteihin keskenään. Siten tartunnan torjuntatoimista huolehtiminen yleisötilaisuuksissa ja julkisissa kokouksissa on välttämätöntä.

Itä-Suomen aluehallintoviraston toimialueen sairaanhoitopiirit ovat syyskuussa 2020 perustaneet alueelliset covid-19-yhteistyöryhmät sosiaali- ja terveysministeriön toimintasuunnitelman mukaisesti. Yhteistyöryhmät tekevät viikoittain arviot alueensa epidemiatilanteesta ja antavat niihin pohjautuen toimenpidesuosituksia epidemian torjumiseksi. Yhteistyöryhmien tilannearvioissa huomioidaan epidemiatilanteen lisäksi tartunnan torjuntatoimenpiteiden kokonaisvaikutuksia, mukaan lukien taloudellisia ja elinkeinoelämään liittyviä vaikutuksia. Aluehallintovirasto on mukana työryhmissä, kuten myös kunkin alueen elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskusten edustus, sekä terveyden- ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) edustus.

Itä-Suomessa on kuluvan talven aikana esiintynyt useita tautiryppäitä, ja useiden sairaanhoitopiirien alueilla ollaan tai on oltu kiihtymis- tai leviämisvaiheessa. Itä-Suomen aluehallintovirasto on saanut pyytämänsä arviot toimialueensa sairaanhoitopiirien covid-19-tilannekuvasta ja sairaanhoitopiirien esittämät näkemykset epidemian hillitsemiseksi tarvittavista rajoitustoimenpiteistä yleisötilaisuuksia koskien.

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri

Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin (PSSHP) alueellinen koronakoordinaatioryhmä totesi kokouksessaan 12.4.2021, että Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri on edelleen epidemian suhteen perustasolla. PSSHP:n 15.4. 2021 saapuneessa alueellisen koordinaatiotyöryhmän lausunnossa todetaan, että 7 vrk tapaussumma /100 000 asukasta on insidenssin laskiessa alle 29 (tarkkaa lukua ei ole), 14 vrk tapaussumma 29.5 / 100 000 asukasta perustuen THLn 14.4.2021 tilastoon. Positiivisten näytteiden osuus on THL mukaan 0,8 % (joka kuitenkin ilmeisesti kumulatiivinen %) , pelkän ISlabin näytteiden osalta luvut ovat 14 vrk 0.81 %, 7 vrk 0.78 % (14.4.2021). Joukkoaltistumisia ei esiinny. Tartunnanlähteiden selvitysprosentti on n. 80-90 %. Tartuntaketjut ovat katkaistavissa, aiemmat ryppäät saatu laantumaan ja ilmaantuvuus laskee. PSSHP:ssä on 2 henkilöä sairaalassa vuodeosastohoidossa ja 2 tehohoidossa (toinen Itä-Savosta).

” Esitämme, että kokoontumisrajoitus olisi ennallaan. Tämä on varautumista mahdollisiin villivirusta helpommin tarttuvien muuntovirusten vaikutuksiin, mikä on kansallisten linjausten mukaista.”

Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymä

Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän alueellinen koronakoordinaatioryhmä totesi kokouksessaan 15.4.2021, että alueen epidemiologinen tilanne on siirtynyt perustasolle 15.4.2021 alkaen. Koronaepidemian ilmaantuvuusluvut 100 000 asukasta kohden alueella ovat seuraavat: 14 vrk:n ilmaantuvuus 12,08 (31.3.-14.4.2021) ja 22,53 (17.3.-31.3.2021) ja 7 vrk:n ilmaantuvuus 3,8 (7.4.-14.4.2021) ja 6,04 (31.3.-7.4.2021).

Todettujen tartuntojen tartuntaketjut ovat 100% tiedossa. Kaikista uusista alueella todetuista koronatapauksista karanteenissa on ollut 43%. Sairaalahoidon tarpeeseen pystytään vastaamaan hyvin. Positiivisten näytteiden osuus on

edeltävien 14 vrk:n osalta 0,68%. Joukkoaltistumisia ei ole esiintynyt edeltävän kahden viikon aikana. 15.4.2021 suoritettun Pohjois-Karjalan alueen epidemiologisen tilannearvion perusteella tilanne Siun soten alue on perustasolla, ja tapausmäärät alueella ovat laskeneet viimeisen viikon ajan.

”Pohjois-Karjalan alueellinen COVID-tilannekuvatyöryhmä suosittelee jatkamaan yleisötilaisuuksien rajaamista 20 henkilöön koko Pohjois-Karjalan alueella ajalla 23.4. – 22.5.2021. Mikäli epidemiologinen tilanne muuttuisi huonompaan suuntaan, tehdään uusi arvio yleisötilaisuuksien rajoitustoimenpiteiden osalta yhteistyössä Itä-Suomen aluehallintoviraston ja Pohjois-Karjalan alueellisen COVID-tilannekuvatyöryhmän kanssa.”

Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä

Asiantuntija-arviossaan Etelä-Savon sairaanhoitopiiri totesi 15.4.2021, että Etelä-Savossa positiivisten löydösten osuus prosentteina tutkituista näytteistä viimeisen 7 vrk ajalta on 1,17 % ja 14 vrk ajalta on 1,38 %. Ilmaantuvuus 14 vrk:n aikana 15.4.2021 ESSOTE-alueella on 46/ 100 000 asukasta. Todettujen tartuntojen määrä (ilmaantuvuus) laski Etelä-Savon sairaanhoitopiirin alueella, samoin positiivisten testitulosten osuus merkittävästi pieneni.

Tartunnanjäljityksen tapaus selvitysprosentti on lähes 100%. Sairastuneet ovat viime aikoina pääsääntöisesti karanteenissa olleita. Sairaalahoidon tarve on vähäinen. Sairaanhoitopiirin arvio on, että suurimpien yleisötapahumien, sosiaalisten kontaktien välttäminen on edelleen tarpeellista. Alue on kuitenkin lähestymässä perustasoa ja ilman tilanteen oleellista heikkenemistä alue siirtyisi todennäköisesti epidemia-asteikolla perustasolle 22.4.2021 alkaen. ” Ehdotamme yleisötilaisuuksiin osallistujamäärien rajoittamista, kuitenkin niin että osanottajamäärä voidaan nostaa 20-30:een ja säilyttää olemassa olevat turvallisuusohjeet.

TTL 58 d §:n mukaisen päätöksen edellytykset eivät näkemyksemme mukaan täytyisi Etelä-Savon sairaanhoitopiirin alueella.

Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä

Itä-Savon sairaanhoitopiirin (Sosteri) Covid19-koordinaatioryhmä totesi 14.4.2021 lausunnossaan, että epidemiatilanne on tällä hetkellä vakaa, mutta kiihtymisvaiheessa. 14 vrk:n ilmaantuvuus ajalla 29.3. - 11.4.2021 on 197,5 / 100 000 asukasta ja 7 vrk:n ilmaantuvuus samalla ajalla 202,5. Viikolla 13 positiivisten näytteiden osuus oli 3.8 % ja viikolla 14 positiivisia oli täällä otetuista näytteistä 3.5 %. Valtaosa viimeisen kahden viikon tartunnoista on tullut jo karanteenissa oleville henkilöille. Tartuntaketjut ovat suhteellisen hyvin hallinnassa, ketjujen jäljitettävyys on yli 80 %. Sairaalahoidontarve on toistaiseksi vähäistä, tällä hetkellä yksi koronapotilas on sairaalahoidossa.

Sosterin alueen epidemiatilanne on ollut kiihtymisvaiheessa 1.2.2021 lähtien. Valtioneuvosto on 7.4.21 päivätyssä ohjauskirjeessään "Rajoitustoimenpiteet virusmuunnoksen ja epidemian leviämisen estämiseksi" suosittanut kiihtymisvaiheen alueita olemaan edelleen pidättyväinen rajoitusten purussa ja toisaalta suosittanut kiihtymisvaiheen alueita harkitsemaan lisätoimenpiteenä yli kuuden hengen yleisötilaisuuksien kieltämistä.

Sosterin koordinaatioryhmä kannattaa yleisötilaisuuksien osallistujamäärän rajaamista alueella edelleen kuuteen henkilöön. "Perusteluna katsomme, että alueen tilanne on tällä hetkellä selvästi kiihtymisvaiheessa emmekä näe voimassa olevien suositusten ja rajoitusten keventämiselle juuri nyt mahdollisuutta ja myös Valtioneuvoston ohjauskirje on syytä ottaa huomioon."

TTL 58 d §:n mukaisen päätöksen edellytykset eivät täyty Itä-Savon sairaanhoitopiirin alueella.

Johtopäätös

Suomessa covid-19 epidemiatilanne on rauhoittumaan päin: uusien tapausten määrä on kääntynyt viimeisen neljän viikon aikana selvästi laskuun. Aluehallintoviraston arvion mukaan paitsi alueen epidemiologinen tilanne ja todetut tartunnat, myös koronavirusmuunnoksiin liittyvät riskit ja taudin leviämisen estämisen ennakointi ovat tärkeitä.

Aluehallintovirasto toteaa, että epidemia on tällä hetkellä Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymän ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin alueilla perustasolla. Etelä-Savon ja Itä-Savon sairaanhoitopiirien alueilla epidemia on kiihtymisvaiheessa. Etelä-Savon epidemia on kuitenkin viimeisen kahden viikon aikana aiemmasta helpottamassa, ilmaantuvuus on yhä laskussa 19.4.2021 (32.8 /100 000) ja lähestymässä perusvaihetta.

Aluehallintovirasto pitää tartuntataudin leviämisen estämiseksi välttämättömänä kieltää Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymän, Pohjois-Savon ja Etelä-Savon sairaanhoitopiirien kuntien alueilla yli 20 henkilön yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten järjestäminen sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa. Mainituissa tiloissa voidaan kuitenkin järjestää yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia, joihin osallistuu enintään 20 henkilöä, jos turvallisuus niissä voidaan varmistaa noudattaen opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen 21.9.2020 antamaa ja 22.2.2021 päivittämää ohjetta (liite 1).

Määräys on voimassa ajalla 23.4-22.5.2021.

Aluehallintovirasto pitää tartuntataudin leviämisen estämiseksi välttämättömänä kieltää Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntien alueilla yli kuuden (6) henkilön yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten järjestäminen sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa. Mainituissa tiloissa voidaan kuitenkin järjestää yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia, joihin osallistuu enintään kuusi henkilöä, jos turvallisuus niissä voidaan varmistaa noudattaen opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen 21.9.2020 antamaa ja 22.2.2021 päivittämää ohjetta (liite 1).

Määräys on voimassa ajalla 23.4-22.5.2021.

Itä-Suomen aluehallintoviraston päätös perustuu tämänhetkiseen alueellisen tilanteen kokonaisarvioon, jossa on arvioitu covid-19-taudin alueellisia tosiasiallisia vaikutuksia kansanterveyteen ja otetaan huomioon Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen asiantuntemuksen lisäksi myös sosiaali- ja terveysministeriön antama ohjaus rajoitustoimien tarpeellisuudesta. Tällä päätöksellä on vaikutusta yhteiskuntaan, talouteen, elinkeinoelämään sekä kokoontumisvapauden ja muiden perusoikeuksien toteutumiseen. Näihin kuitenkin puututaan ainoastaan siltä osin kuin on välttämätöntä.

Aluehallintovirasto voi tehdä tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukaisen päätöksen enintään yhden kuukauden ajaksi. Jos epidemiologinen tilanne muuttuu, aluehallintovirasto arvioi tätä kokoontumisia koskevaa rajoituspäätöstä uudestaan.

Edellä todetuilla perusteilla tämä määräys on välttämätön tartuntataudin leviämisen estämiseksi Itä-Suomen aluehallintoviraston toimialueen sairaanhoitopiirien kuntien alueella.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Tartuntatautilaki (1227/2016) 1, 8, 58 ja 91 §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista (146/2017) 1 ja 5 §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen (146/2017) 1 §:n muuttamisesta (69/2020) 1 §

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa tartuntatautilain 90 §:n 1 momentin mukaan hakea muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Valitusosoitus on liitteenä.

TÄYTÄNTÖÖNPANO

Tämä päätös pannaan täytäntöön heti mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta tartuntatautilain 91 §:n 1 momentin nojalla.

LISÄTIETOJA

Aluehallintoviraston koronaneuvonta tapahtumanjärjestäjille (ma-pe klo 8-11.30 ja 12.30-16): p. 0295 016 666, <https://avi.fi/usein-kysyttya-koronaviruksesta>

Aluehallintoylilääkäri Tiina Reijonen, p. 0295 016 880 (lääketieteelliset kysymykset)

Ylijohtaja Soile Lahti, p. 0295 016 964 (yleiset ja oikeudelliset asiat)

etunimi.sukunimi@avi.fi, Itä-Suomen aluehallintovirasto

Ylijohtaja

Soile Lahti

Aluehallintoylilääkäri

Tiina Reijonen

LIITTEET

Liite 1, Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen 21.9.2020 antama ohje koronavirustartuntojen ehkäisemisestä yleisötilaisuuksien ja yleisten kokoontumisten yhteydessä sekä julkisten tilojen käytössä (ohjetta päivitetty 22.2.2021)

Liite 2, Itä-Suomen aluehallintoviraston toimialueen kunnat

JAKELU JA SUORITEMAKSU

Päätös yleistiedoksiantona

Tämän päätöksen tiedoksianto tapahtuu yleistiedoksiantona. Asiakirja pidetään kaikkien nähtävillä Itä-Suomen aluehallintovirastossa 22.4.2021 saakka. Päätöksen nähtävälle asettamisesta ilmoitetaan yleisessä tietoverkossa aluehallintoviraston verkkosivulla www.avi.fi

Tämän päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä, kun edellä mainittu ilmoitus on julkaistu aluehallintoviraston verkkosivulla.

Tiedoksi

Alueen kunnat ja kuntayhtymät

Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä, Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä, Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri, joita pyydetään tiedottamaan päätöksestä alueensa kuntien tartuntataudeista vastaavia lääkäreitä

Itä-Suomen poliisilaitos

Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon pelastuslaitokset

Sosiaali- ja terveystalvan lupa- ja valvontavirasto

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Sosiaali- ja terveysministeriö

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Maksutta

Tämä asiakirja ISAVI/2763/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ISAVI/2763/2021 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Reijonen Tiina 19.04.2021 14:24

Ratkaisija Lahti Soile 19.04.2021 14:53